

Bijlage 2

Quickscan flora en fauna Staro, maart 2010

Quickscan natuurwaarden

Plangebied centrumplan De Mortel

Maart 2010

Rapportnummer: P10-0019

In opdracht van: Gemeente Gemert-Bakel

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied

Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Onderzoek	3
2.1	Methode	3
2.2	Ligging en beschrijving plangebied	4
2.3	Bronnenonderzoek	5
2.4	Beschermde soorten	6
3	Effecten	9
3.1	Effecten op beschermde soorten	9
3.2	Effecten op beschermde gebieden	9
3.3	Gedragscode	9
3.4	Mitigerende en compenserende maatregelen	10
4	Conclusies	11
	Referenties	12
	Bijlage 1 Toelichtende tabellen	
	Bijlage 2 Wet en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de toekomst zullen de bestaande panden, te weten een basisschool, peuterspeelzaal, gymzaal, het voormalig Rabo-gebouw, gesloopt worden en vervangen worden door een nieuw te bouwen Multifunctionele Accommodatie en woningbouw. In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden die in het plangebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. Derhalve heeft in maart 2010 (week 11) een onderzoek plaatsgevonden in het plangebied Centrumplan in De Mortel.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura2000-lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het plangebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 3. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Onderzoek

2.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

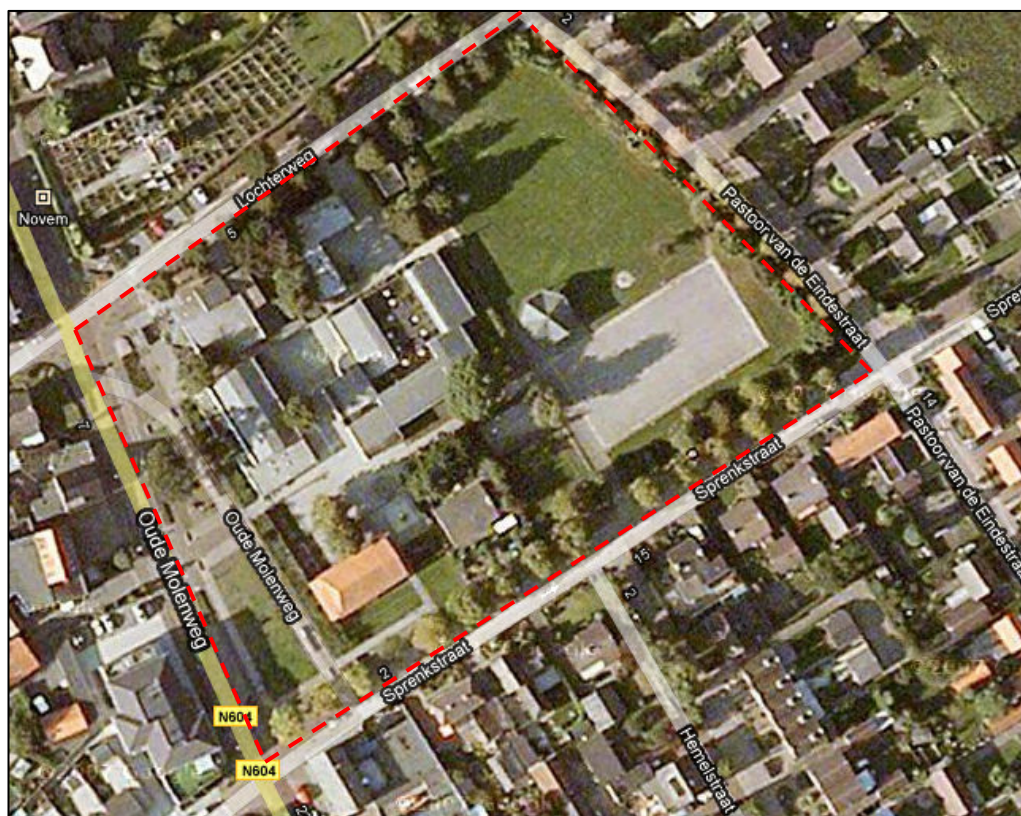
Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Onder andere is gebruikgemaakt van gegevens van Het Natuurloket¹, waarneming.nl, beschermingsplan vleermuizen Noord-Brabant en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 19 maart 2010 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: zonnig, matige wind en circa 12 graden Celsius.

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

2.2 Ligging en beschrijving plangebied

In het centrum van De Mortel, gemeente Gemert-Bakel zullen een aantal panden in het gebied tussen de Lochterweg, Pastoor van de Eindestraat, Oude Molenweg en de Sprenkstraat gesloopt worden om plaats te maken voor een nieuw te bouwen Multi Functionele Accommodatie en woningbouw.

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

Het plangebied is ongeveer 12000 m2 groot. De gebouwen die gesloopt gaan worden een basisschool, peuterspeelzaal, gymzaal en het voormalig Rabo-gebouw. Binnen het plangebied zijn ook verschillende plantsoenen, bomenrijen, solitaire bomen, een verhard basketbalveld en een grasveld/sportveld aanwezig. Een en ander is zichtbaar in onderstaande foto-impressie.

Foto 1. Sportveld met in de verte het basketbalveld

Foto 2. De peuterspeelzaal

Foto 3. Het Rabo-gebouw

Foto 4. Links de basisschool en rechts de peuterspeelzaal

Foto 5. Om het plangebied loopt een ondiepe sloot

Foto 6. Het sportveld en basisschool gezien vanaf de Pastoor van de Eindstraat met op de voorgrond de sloot en het plantsoen met berk en rododendrons.

2.3 Bronnenonderzoek

Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV bevindt het plangebied zich niet in Natura2000-gebieden, Wetlands of Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten.

Gebieden EHS

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV, maakt het plangebied geen deel uit van EHS-gebied. Dit blijkt ook uit de provinciale uitwerking van de EHS.

Soorten

Het Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door Het Natuurloket. De weergave van

het Natuurloket kan dan ook alleen als indicatie voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het plangebied bevindt zich in kmhok 177-394. Aangezien het plangebied slechts een gedeelte van dit kmhok beslaat, is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de plangebieden. De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1980 t/m 2008. Binnen deze periode is het bewuste kmhok onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheid gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en besproken in paragraaf 2.4.

Overige bronnen

Naast de bovenstaande bronnen zijn tevens gegevens gebruikt die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen en provinciale soortbeschermingsplannen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen en vissen zijn uit dergelijke bronnen afkomstig. Ook is gebruikgemaakt van de website waarneming.nl.

2.4 Beschermde soorten

Vaatplanten

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt het kmhok goed is onderzocht op vaatplanten. Er wordt meldinggemaakt van één soort van FFlijst 1, twee soorten van FFlijst 2/3 en drie soorten van de Rode Lijst. Uit het veldbezoek blijkt echter dat het onderzoeksgebied geschikt is voor het voorkomen van één beschermde plantensoort. Het is mogelijk dat op beschaduwde plaatsen in de plantsoenen de beschermde soort brede wespenorchis (FFlijst 1) voorkomt.

Conclusie: in het plangebied komt mogelijk de beschermde brede wespenorchis (FFlijst 1) voor. Verder worden geen beschermde planten verwacht in het gebied.

Paddenstoelen

Volgens Het Natuurloket is de groep paddenstoelen nabij het plangebied niet onderzocht. Uit het veldbezoek blijkt dat bijzondere paddenstoelen ook niet verwacht worden.

Conclusie: in het plangebied komen geen bijzondere of beschermde paddenstoelen voor.

Vlinders en libellen

De groepen dagvlinders, nachtvlinders en libellen zijn volgens Het Natuurloket niet onderzocht in het kmhok. Uit het veldbezoek blijkt dat er ook geen biotopen voorkomen die geschikt zijn voor beschermde vlinders en libellen. Beschermde vlinders en libellen worden daarom niet verwacht.

Conclusie: in het plangebied komen geen beschermde vlinders en libellen voor.

Mieren en kevers

Het betreffende kmhok is niet onderzocht op mieren en kevers. Naar aanleiding van het veldonderzoek worden beschermde soorten uit deze groepen ook niet verwacht in de plangebieden, omdat geschikte biotopen voor deze soortgroepen in de plangebieden ontbreken.

Conclusie: in het plangebied komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor.

Vissen

Het betreffende kmhok is niet onderzocht op vissen. Rondom het plangebied loopt een ondiepe sloot die vol ligt met afgevallen bladeren. Beschermde vissoorten worden derhalve niet verwacht.

Conclusie: in het plangebied komen geen beschermde vissoorten voor.

Reptielen en amfibieën

Uit Het Natuurloket blijkt dat het kmhok niet is onderzocht op reptielen en amfibieën. Uit de gegevens van het RAVON blijkt dat de amfibiesoorten Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en het groene kikker-complex voorkomen in de omgeving van het plangebied. Er komen geen reptielen voor in de omgeving van het gebied.

In het gebied is oppervlaktewater aanwezig en is daarom geschikt voor de soorten kleine watersalamander en het groene kikker-complex. Het plangebied is ook geschikt als landbiotoop voor gewone pad en bruine kikker. Aangezien het plangebied zich te ver van bos bevindt, is het niet aannemelijk dat de Alpenwatersalamander in het plangebied voorkomt.

Conclusie: mogelijk benut een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) het gebied als voortplantings- en landbiotoop. Reptielen komen in de buurt van het plangebied niet voor.

Vogels

Volgens Het Natuurloket is de groep watervogels niet onderzocht en de groep broedvogels slecht onderzocht. In het kmhok komt één bijzonder beschermde vogelsoort voor, het betreft hier waarschijnlijk het paartje slechtvalk dat in de Alticomtoren broedt. Ook is één soort van de Rode Lijst waargenomen in het kmhok, waarschijnlijk gaat het hier om matkop die tijdens het veldbezoek is gehoord net buiten het plangebied. Uit het veldbezoek blijkt verder dat de bomen en struiken in het gebied geschikt zijn als broed- en foerageergebied voor cultuurvolgende vogelsoorten. In het plangebied werd territoriumzang van vink, koolmees, en pimpelmees waargenomen.

Conclusie: een aantal vogelsoorten (FFlijst 3) gebruikt het plangebied als foerageergebied en als broedgebied.

Zoogdieren

Het kmhok is volgens Het Natuurloket slecht onderzocht op zoogdieren. Er komt volgens Het Natuurloket één soort van FFlijst 1 voor. Uit de Atlas van de Nederlandse Vleermuizen en het soortbeschermingsplan vleermuizen van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Ook schijnen in de vleermuiskelder van Kruidencentrum 'De Sprenk' elke winter meerdere gewone grootoorvleermuizen te overwinteren. In de winter van 2008/2009 zijn hier 6 grootoorvleermuizen en 1 ongeïdentificeerde soort waargenomen.

De gebouwen binnen het plangebied kunnen ook geschikt zijn als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten, dit betreft de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Ook in holtes die mogelijk aanwezig zijn in de paardenkastanjes langs de Sprenkstraat kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn voor boombewonende vleermuissoorten, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Voor vleermuizen zijn de bomen in het plangebied en met name de kruinen van de

paardenkastanjes langs de Sprekstraat ook geschikt als foerageergebied. Daarnaast kunnen deze paardenkastanjes als vliegroure fungeren.

Uit het veldbezoek blijkt dat tevens mogelijk verschillende grondgebonden zoogdiersoorten van FFlijst 1, zoals egel, mol en konijn in het plangebied voorkomen. Conclusie: een aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) benut het plangebied als leefgebied. Voor vleermuizen (FFlijst 3) die in de buurt van het plangebied voorkomen zijn de gebouwen mogelijk van belang als verblijfplaats en de bomen langs de Sprekstraat als foerageergebied en vliegroure.

3 Effecten

3.1 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat (delen van) de beide plangebieden mogelijk behoort tot het leefgebied van beschermde vaatplanten, amfibieën, vogels en zoogdieren. In het onderstaande wordt per soortgroep beschreven welke effecten optreden.

Vaatplanten

In het plangebied komt mogelijk brede wespenorchis voor, dit is een niet kritische soort van FFlijst 1 die op schaduwrijke plaatsen in plantsoenen voorkomt. Groeiplaatsen van deze soort zullen verdwijnen, maar na herinrichting zal het gebied waarschijnlijk nog steeds geschikt zijn.

Amfibieën

Het plangebied worden mogelijk door een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) benut als landbiotoop. Daarnaast is de sloot rond het plangebied geschikt als voortplantingsgebied voor verschillende soorten amfibieën (FFlijst 1). Indien bij herinrichting de sloot verdwijnt, verdwijnt ook voortplantingsgebied van genoemde soorten. Door de verdere herinrichting worden het gebied mogelijk geschikter voor de amfibiesoorten door het verwijderen van de verharding en de aanleg van meer groen in de vorm van tuinen.

Vogels

Mogelijk benut een klein aantal cultuurvolgende vogelsoorten (FFlijst 3) het gebied als foerageergebied en/of als broedgelegenheid. Bij herinrichting vindt gedeeltelijke vernietiging van het foerageergebied plaats. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig om naar uit te wijken. Ook de nieuwe inrichting zal geschikt zijn als foerageergebied en broedgebied. Bij het verwijderen van de in het plangebied aanwezige bomen en struiken worden ook nestgelegenheden vernietigd.

Zoogdieren

Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Bij herinrichting van het plangebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats.

Mogelijk zijn in de gebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen (FFlijst 3) aanwezig. Door het slopen van de bebouwing zullen de aanwezige verblijfplaatsen verdwijnen. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen in de gebouwen is noodzakelijk.

3.2 Effecten op beschermde gebieden

Er treden geen effecten op ten aanzien van Natura2000-gebieden, Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten of EHS-gebieden.

3.3 Gedragscode

Voor zover bekend maakt de opdrachtgever geen gebruik van de beschikbare en goedgekeurde gedragscodes, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

3.4 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Vaatplanten

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de brede wespenorchis (FFlijst 1).

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Vogels

Indien broedende vogels (FFlijst 2/3) aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden als verwijdering van de beplanting niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door beplanting vóór het broedseizoen voor vogels te verwijderen wordt voorkomen dat vogels er zullen gaan broeden. Indien zo gehandeld wordt dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden buiten het broedseizoen worden geen nadelige effecten verwacht op vogels.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat het onbekend is of deze aanwezig zijn in de bebouwing en de bomen langs de Sprenkstraat. Nader onderzoek dient uit te wijzen of verblijfplaatsen van vleermuizen daadwerkelijk in de bebouwing aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de Paardenkastanjes indien deze verwijderd zullen worden. De periode van onderzoek betreft mei t/m augustus, met een piek in juni-juli.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

4 Conclusies

In beide plangebieden komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende grondgebonden zoogdieren, vaatplanten en een aantal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst 3 en zijn feitelijk ontheffingsplichtig. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 3.5, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

De mogelijk voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn ontheffingsplichtig. Het is niet bekend of daadwerkelijk vleermuisverblijven aanwezig zijn in de bebouwing. Nader onderzoek in de daarvoor geschikte periode (zie paragraaf 3.4) dient dit uit te wijzen. Aan de hand hiervan kan worden bepaald of sloop van de bebouwing ontheffingsplichtig is in het kader van de Flora- en faunawet.

Er kan geconcludeerd worden dat:

- **de aanbevelingen ten aanzien van vogels in acht genomen dienen te worden;**
- **aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is;**
- **de werkzaamheden voor de overige soortgroepen geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben;**
- **altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.**

Referenties

Literatuurlijst:

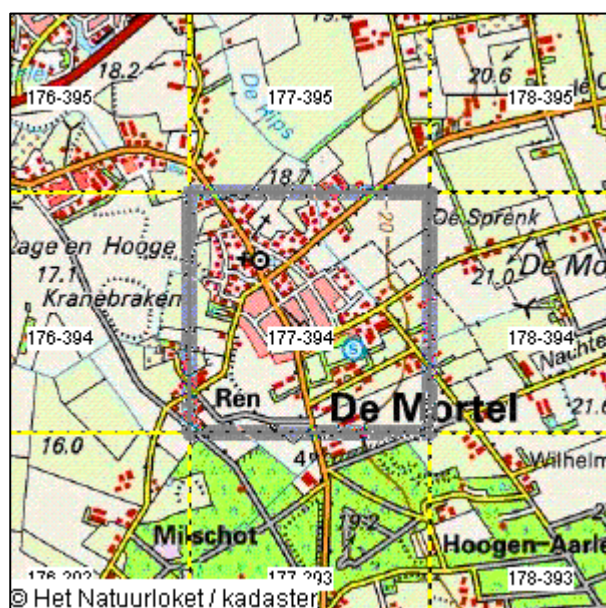
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Limpens, H. et al, Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, Den Haag 26 augustus 2009.
- Twist, P. en H. Limpens, Een thuis voor de vleermuis, beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant, Provincie Noord-Brabant, 's Hertogenbosch, december 2006.

Geraadpleegde internetsites:

- www.brabant.nl
- www.minlnv.nl
- www.natuurloket.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabellen soorten per kilometerhok

Rapportage voor kilometerhok X:177 / Y:394								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1	2			3	goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	1					slecht		1997-2007
Broedvogels			1		1	slecht	0%	1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						niet		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Bijlage 2 Wet en regelgeving

Flora- en faunawet (Bron: Ministerie van LNV)

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfsplaatsen.

Door een recente wijziging in de wetgeving (augustus 2009) is het voor soorten van de Habitatrictlijn (b.v. vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van belang "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 (Bron: Ministerie van LNV)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrictlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te

maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.